

Økt produksjonskapasitet med ny cytostatika-lab

Tirsdag 26. august ble den nye produksjonsenheten for cytostatika tatt i bruk ved Sykehusapoteket i Trondheim.

Dermed ble sluttstrek satt for laboratoriets lange tilværelse i kreftbygget på St. Olavs Hospital, samtidig som kreftavdelingen flyttet over i provisoriske lokaler som et ledd i sykehusutbyggingen. Overgangen til det flunkende nye laboratoriet i bygget hvor også resten av Sykehusapoteket i Trondheim holder til, har vært stor og utfordrende. Prosjektleder og

farmasøyt Helge Ovesen forteller at flytteprosessen alt i alt har gått som forventet. Det har kun vært små innkjøringsproblemer, til tross for at det er innført helt nye rutiner på alt, legger han til.

– Det måtte en kraftig oppgradering til for å tilfredsstille kravene som i dag stilles til lokaler og utstyr for denne typen legemiddelproduksjon. Dette skal være sterile legemidler, fri for både bakterier og partikler.

– Store investeringer?

– Det har kostet rundt 100 000 kroner per kvadratmeter. Totalt er det rundt 60 kvadratmeter, så det blir ganske mye penger.

Prosjektleder Helge Ovesen trekker fram *økt kapasitet* som en viktig forbedring. På bakgrunn av en jevnt stigende etterspørsel gjennom en årrekke, var behovet for økt produksjonskapasitet og nye lokaler nå blitt prekært.

– For det første er vi blitt flere ansatte og kan produsere mer enn tidligere. Vi kan

Her ute og der inne. Tynne glass og strenge regler for trafikken inn og ut av laboratoriet sikrer et trygt og optimalt produksjonsmiljø. Tekniker Berit Isdahl og farmasøyt Cathrine Strømhaug ser ut til å trives i alle fall!

også øke produksjonen videre framover, noe vi antar at det vil bli behov for. I tillegg kan vi nå sette lengre holdbarhet på det vi lager. For enkelte legemidler har holdbarheten økt fra 24 timer til sju dager. Slik har vi oppnådd en mye større fleksibilitet, sier Helge Ovesen.

Han nevner bedre logistikk som en annen viktig forbedring. Det har sine fordeler at all legemiddelproduksjon nå er samlet i sykehusapotekets lokaler.

– Vi er en del av en ganske stor produksjonsavdeling, men akkurat den biten som går på cytostatika, har ligget ute på kreftbygget. Det er greit å være samlet. Vi får

nærhet og kan blant annet utnytte personalressursene bedre.

– Cytostatika-preparater kan være kreftfremkallende i seg selv?

– Ja, og det er veldig viktig at vi som produserer har god beskyttelse. Det er lagt stor vekt på sikkerhetstiltak for de ansatte i valg av utstyr, sier prosjektleder Helge Ovesen.

– Vil pasientene merke forskjell?

– Tidvis har det vært en del venting, spesielt for polikliniske pasienter. Når alle nye rutiner fungerer, håper vi at de skal merke at ting går raskere.

Først i Norge, muligens også i Europa! I spesiellagde poser og patroner distribueres cytostatika per rorpost fra Sykehusapoteket i Trondheim.

– Det har vært kjempeinteressant, og læringskurven har vært bratt. Men jeg synes egentlig det har gått veldig greit, sier Helge Ovesen, prosjektlederen for oppbygging og overgang til ny cytostatika-lab i Trondheim.

– Og de ferdige varene sender dere rundt på sykehuset per rorpost?

– Ja, og der er vi først i Norge, muligens også først i Europa. Vi har kun funnet enkelte sykehus i USA hvor dette er prøvd før. Derfra har vi hentet ideer, blant annet en spesiell type pose å sende legemidlene i. Vi har også fått utviklet en egen patronstype som er væsketett. Dersom posen springer lekk, vil væska likevel holde seg i patronen.

– Nye rutiner, nevnte du. Hva går det på?

– Det er mange nye rutiner og oppgaver å forholde seg til, nå som vi har vi fått en lab som tilfreds-

stiller de nye kvalitetskravene. Eksempelvis er det strengt når det gjelder bekledning. Du må skifte alt av klær både når du skal inn i produksjonslokalene og når du skal ut igjen. Dette krever en del planlegging. Har du først vasket deg og skiftet deg inn, kan du ikke bare stikke ut en tur. Arbeidsflyten gjennom hele hverdagen er blitt annerledes, og det går stadig bedre. Vi i Sykehusapoteket mener at det nye laboratoriet er positivt for ansatte både på St. Olavs Hospital og på Sykehusapoteket – og for pasientene!

10 % rabatt til ansatte i sykehusene

Sykehusapotekene i Midt-Norge minner om at vi gir 10 prosent rabatt på alle handelsvarer. Dette gjelder ikke legemidler eller tilbudsvare. Rabatten gis til alle som arbeider i foretaksgruppen Helse Midt-Norge og som kan legitimere det ved ID-kort eller annen identifikasjon.

Elisabeth Røkke, avdelingssykepleier på A 10, Avdeling for blodsykdommer.

– Den nye produksjonsenheten for cytostatika; hva er erfaringene så langt?

– Dette er jo ganske nytt, men vi synes det er veldig greit å få sendt kurene via rorpost. Ellers er det bra

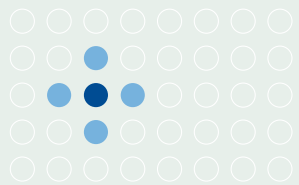
at kurene har fått lenger holdbarhet. Vi får helgens kurer på fredag og har dem i hus, slik at vi nå slipper ventetid, sier avdelingssykepleier Elisabeth Røkke.

– De som jobber på cytostatika-laben er positive og innstilt på å yte god service, sier Lillian Benjaminsen. For oss virker det foreløpig ikke som om produksjonskapasiteten har økt. Faktisk går det tregere å få legemidlene i huset, spesielt de som leveres med portør. Det er litt frustrerende med mer venting til vi får varene. Tidligere dro vi fordel av å være samlokalisert med cytostatika-laben og hadde mulighet til å hente

Lillian Benjaminsen, sykepleier, Kreft poliklinikk.

legemidlene umiddelbart. Men vi har likevel tro på at dette vil bli forbedret slik at det hele vil fungere smertefritt og godt.

– Sjukehusapoteka har ein farmasøytisk spisskompetanse som ikkje blir godt nok brukt i dag

Brukarutvalet for Sjukehusapoteket i Midt-Norge er no samansett av eit medlem frå kvart av dei andre helseforetaka i regionen. Dette er gjort mellom anna for å styrke samarbeidet mellom brukarutvala.

Utanom slikt samarbeid er vi opptatt av å få sjukehusapoteka til å utvikle sitt tilbod etter etterspørselen frå brukarane, anten dette no gjeld pasientar eller helsepersonell. For å få det til, er det nødvendig å identifisere kva behov der er, og få etablert god og effektiv kommunikasjon mellom sjukehusapoteka og dei andre helseforetaka, ikkje minst læring- og mestringsentra.

Brukarutvalet ønsker derfor, i tillegg til å vere eit rådgivande organ for styret, å bli involvert så tidlig som mulig i planlegging av sjukehusapoteket sitt arbeid og vere representert i ulike prosjektgrupper som driv utviklingsarbeid, herunder brukarundersøkingar.

Vi meiner at sjukehusapoteka har ein farmasøytisk spisskompetanse som ikkje blir godt nok brukt i dag. Derfor bør slagordet om at sjukehusapoteket er litt meir enn eit vanleg apotek, endrast ved at litt blir fjerna!

Viktigaste saka for brukarane er nok RETT MEDISINBRUK. Vi veit at det skjer feil medisinbruk i altfor stort omfang. Det er derfor viktig både for brukarane og helse-tenesta at dette blir fokusert framover. Feilmedisinering medfører mykje unødvendige plager, både sjukehusinnleggingar og dødsfall. Dette er kostnader, humanistiske og økonomiske, som vi må gjere ein langtgående innsats for å bli kvitt.

Sjukehusapoteket har i si overordna målsetting sagt «Riktig legemiddel til Riktig pasient til Riktig tid og i Riktig mengde og på Riktig måte med Riktig informasjon til Riktig pris og med Riktig dokumentasjon». Dette er bra, men det synest som det sviktar på fleire av desse områda. Vi ønsker derfor at det skal settast sterkare fo-

Asbjørn Gausdal: – Når det gjeld framtida skulle eg ønske at statsråd Hansen i det nedsette Samhandlingsutvalet hugsar å inkludere farmasien.

kus på kva periode som er rett, kva biverknader som kan følge ulike medisinar, og faren for å bruke legemidlar som ikkje bør kombinerast.

Her har vi derfor stilt spørsmål om det kan utviklast dataprogram som automatisk gir varsel om biverknader m.v., og om dette kan kombinerast med t.d. eit medisin-kort som brukar kan nytte for å sikre god nok informasjon. Dette må då kunne brukast både overfor spesialisthelsetenesta, fastlege og ulike apotek. På grunn av personvernet er det t.d. ikkje lov for ulike apotek å utveksle informasjon om brukarar, dei blir då ikkje det sikkerheitsnett dei var tidlegare då kvar person helst brukte berre eit apotek.

Vi trur også at sjukehusa, og for så vidt også førstelinjetenesta, vil profitere på å leige inn spesialkompetansen til sjukehusapoteket, slik at dei kan drive aktiv informasjon om rett medisinbruk og om bruken av kopimedisin direkte til brukarane. Den stadig meir utstrakte bruken av kopimedisin veit vi medfører problem, berre noko så enkelt som ny farge på ein tablett, gjer mange usikre. Eg trur at det var fornuftig å endre samansetjinga av brukarutvalet. Det gjer kommunikasjonen med dei andre helseforetaka lettare. Ulempen er klart at det blir lange, tid- og kostnadskrevjande reiser. På mange måtar hadde det vore

enklare med eit utval som kunne møtast oftare og dermed lettare få god kontinuitet i arbeidet. Det er også ei utfordring å finne møtetidspunkt som ikkje medfører møtekollisjonar, det har vi hatt altfor mange døme på.

På den andre sida synest eg noverande brukarutval har eit positivt fokus på arbeidet, noko som er avgjerande viktig for å få eit godt resultat. Ved neste val bør styret likevel ta noko meir omsyn til å få ei betre organisasjonsmessig fordeling av representantane. Sjølv om det ikkje er noko markering av eigen organisasjon i dag, vil ei større spredning nok medføre breiare informasjon inn til utvalet.

Når det gjeld framtida skulle eg ønske at statsråd Hansen i det nedsette Samhandlingsutvalet huskar å inkludere farmasien. Det er eg overbevist om vil løne seg både ved ein betre kvardag for brukarane og økonomiske innsparingar for helsevesenet.

Asbjørn Gausdal

leder, Brukerutvalet,
Sjukehusapoteka i Midt-Norge HF

Brukerutvalget,

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF

Asbjørn Gausdal,

Helse Sunnmøre HF, leder
a-gausda@online.no

Liv Marit Løkken,

St. Olavs Hospital HF, nestleder
lml@lhl.no

Edgar Bæverfjord,

Helse Nordmøre og Romsdal HF
ed-baeve@tele2.no

Per Sund, Helse Nord-Trøndelag HF,
per.sund@ntfk.no

Cato Krøtøy Johannessen,

Rusbehandling Midt-Norge HF
cato@riorg.no

I tillegg er administrasjonen representert med adm. dir. Gunn Fredriksen og farmasøytisk rådgiver Siri Bugge Haugedal som sekretær. De har møteplikt, men ikkje stemmerett.

I REDAKSJONEN:

Janne Kutschera Sund
janne.sund@sykehusapoteket.no
Tlf. 73 55 01 32

Siri Bugge Haugedal
siri.b.haugedal@sykehusapoteket.no
Tlf. 73 55 01 45

Legemiddelkomitékonferansen 2008

Hvordan kan vi bruke legemiddelkomiteen til beste for riktig legemiddelbruk?

Radisson SAS Airport Hotel, Gardermoen, 3. november, kl. 10.00 – 16.00.

Skule Ingeberg, rådgiver Sykehusapotekene HF:

Trender i legemiddelforbruket.

Marion Neteland, sykehusfarmasøyt og **Truls Bjørknes**, avdelingsleder:
Eksempler på lokal analyse og oppfølging.

Jan Norum, fagdirektør:
Legemiddelkomiteens mandat, rolle og rammer. Tilrettelegging og oppfølging fra RHF-ene.

Kari Henriksen, statssekretær, Helse- og omsorgsdepartementet:
Aktuelt fra helseministerens kontor.

Dagfinn Thorsvik, fagsjef, og **Anne Midtbust**, sykehusapoteker:

Oppfølging av høykostlegemidler.

Øyvind Melien, leder av legemiddelkomiteen ved Rikshospitalet HF: *Status og erfaringer fra en ny legemiddelkomité.*

Margaret Aarag Antonsen, fagsjef:
Erfaringer med elektronisk legemiddelkabinett.

Audun Hågå, avdelingsdirektør Helse- og omsorgsdepartementet:
Offentlig legemiddelinformasjon.

Steinar Madsen, overlege Statens legemiddelverk: *Sykehus-FEST – legemiddelinformasjon ved pasientsengen.*

Jan Schjøtt, leder, RELIS Vest:
Samarbeid med legemiddelkomiteen.

Konferansen arrangeres av:

SYKEHUSAPOTEKENE I MIDT-NORGE

Apotekene Vest

SYKEHUS APOTEKENE

Påmelding snarest til:
kari.kristiansen@sykehusapotekene.no

Velkommen til Sykehusapotekene i Midt-Norge

SYKEHUSAPOTEKET I TRONDHEIM

Mandag til fredag: Kl. 09.00 – 17.00
Lørdag: Kl. 10.00 – 14.00
Telefon: 73 55 01 50
Telefaks: 73 55 01 55
E-post: trondheim@sykehusapoteket.no

SJUKEHUSAPOTEKET I MOLDE

Mandag til fredag: Kl. 09.00 – 16.30
Lørdag: Kl. 10.00 – 13.00
Telefon: 71 20 11 50
Telefaks: 71 20 11 55
E-post: molde@sykehusapoteket.no

SYKEHUSAPOTEKET I NAMSMOS

Mandag til fredag: Kl. 09.00 – 16.00
Lørdag: Stengt
Telefon: 74 21 55 27
Telefaks: 74 21 59 24
E-post: namsos@sykehusapoteket.no

SYKEHUSAPOTEKET I KRISTIANSUND

Mandag til fredag: Kl. 08.30 – 16.00
Lørdag: stengt
Telefon: 71 12 15 30
Telefaks: 71 12 15 37
E-post: kristiansund@sykehusapoteket.no

SJUKEHUSAPOTEKET I ÅLESUND

Mandag til fredag: Kl. 09.00 – 16.00
Lørdag: Kl. 09.00 – 13.00
Telefon: 70 10 66 00,
70 10 66 01
(bandasjeavdelingen)
Telefaks: 70 14 38 32
E-post: alesund@sykehusapoteket.no

SYKEHUSAPOTEKET I LEVANGER

Mandag til fredag: Kl. 09.00 – 16.00
Lørdag: Stengt
Telefon: 74 09 89 20
Telefaks: 74 09 74 90
E-post: levanger@sykehusapoteket.no